

Posudek bakalářské práce Radky Divíškové: *Barokní motivy v české moderní poezii (Jirous, Krchovský, Šiktanc)*, Ústav české literatury a komparatistiky FF UK, 2005

Předkládaná práce těží z dnes oblíbené a již do jisté míry konvenční myšlenky hledání analogií mezi současnou a barokní literaturou, resp. kulturou. V textu najdeme dobře napsané pasáže, přínosné interpretace básní, ale také trpí tím, že srovnání baroko-současnost bere tak trochu jako šablonou, která funguje sama sebou, což spíše zastírá obtížnost podobného přístupu.

Práce je pěkně a přehledně uspořádaná, zajímavá je i volba autorů, kteří pokrývají zajímavou tematickou škálu a všechny tři pojí to, že v určitém období nemohli veřejně publikovat. Polarita mezi dvěma undergroundovými básníky a Karlem Šiktancem myslím také funguje a odkrývá interpretační možnosti.

Za nejlepší pasáže práce pokládám úvodní kapitoly věnované jednotlivým básníkům plus některé pasáže kapitol věnované barokním motivům u nich. Autorka dokáže inteligentně a více či méně výstižně charakterizovat dílo na relativně malém prostoru.

Úskalí práce, jak jsem naznačil, vidím v komparativní rovině. Autorce se nedaří charakterizovat baroko jako celistvý jev, spíše se jí rozpadá do souboru motivů, které pak hledá u vybraných básníků, někdy soudím až příliš násilně (např. na s. 25 exemplum u Ivana Jirouse). Uváděné rysy sice baroko víceméně charakterizují, ale málokterý z nich je výhradně barokní. Toto čtení na úrovni jednotlivostí pak v zásadě znemožňuje učinit z „baroka“ u těchto básníků závěry nebo navrhnout podnětnou interpretaci.

Klíčový problém se patrně objevuje už v první části, kde autorka jednotlivé rysy pouze stručně popisuje nebo jmenuje. Už tady by měl být použit komparativní postup, který by nemusel být tak náročný, a mělo by například být řečeno, jak se barokní poezie liší od středověké (v pojetí duality duchovního a tělesného, ve vztahu ke smrti atd.), mělo by být uvedeno, v čem má blíž k moderní době než ke středověku apod. Prospělo by také neuvažovat jen o obecných charakteristikách, ale pokusit se v práci uvést i něco z barokní poezie. Srovnání Jirouse s Michnou z Otradovic by možná ukázalo více.

Některé rysy naopak zůstaly stranou. Za zmínku by stál subjekt básní typický pro baroko (jako dobu, v níž se formuje moderní subjektivita) oproti romantismu a moderní poezii, výrazně konstruovaný rétoricky. Ve všech třech případech by myslím stálo uvažovat o oživení tohoto rysu v odlišném kontextu. - Jistou nedořečenost shledávám ve zmínkách o lidovém

jazyce (s. 12 oproti kapitole o Šiktancovi). Bylo by asi vhodné poznamenat, že barokní poezie pokrývá velkou škálu žánrových útvarů i jazykových úrovní (mnoho přejímá bez velkých změn ze starší tradice) i stylových vrstev a černého charakteristika (s. 12) platí spíše pro artistní poezii. Česká barokní poezie má v lecčem mnohem blíže lidovému baroku než třeba italská nebo španělská. - A bylo by možné pokračovat.

Práci, jak jsem řekl, pokládám za slušně odvedenou, jak oponent jsem se soustředil spíše na místa, která pokládám za problematická a stála by za další úvahu.

Navržené hodnocení: velmi dobře